КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет

Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«__»_____20__року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Американське та західноєвропейське кіномистецтво в 1-й половині XX ст.

для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**

напрям підготовки **032 Історія та археологія**

освітній рівень **Другий (магістерський)**

освітня програма **Американістика та європейські студії (з поглибленим вивченням іноземних мов)**

вид дисципліни **Вибіркова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2022/2023**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: Комаренко Олександр Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н. р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Комаренко Олександр Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри нової та
новітньої історії зарубіжних країн
_____(Машевський О. П.)

Протокол № 12 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 05 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)
(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів систематизовані знання про американське та західноєвропейське кіномистецтво 1-ї половини ХХ ст.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* ключові події та факти історії та культури США та країн Західної Європи в 1-й половині ХХ ст.
2. *Вміти* визначити характерні риси, властиві для культурного середовища, культурної політики й гуманітарного комплексу в цілому США та країн Західної Європи.
3. *Володіти елементарними навичками* джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та базовими знаннями про загальновідомі кінематографічні твори світового значення.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з історіографією й основними джерелами вивчення історії кіномистецтва США та Західної Європи 1-ї половини ХХ ст. Розкриття всебічної цілісної картини виникнення й розвитку кіномистецтва зазначених країн впродовж 1-ї половини ХХ ст. Визначення причин, суб'єктів, митців світового рівня, які сприяли розвитку американського та західноєвропейського кіномистецтва, яке докорінно змінило культурну парадигму людства і визначило основні напрямки духовного розвитку світу, які залишаються актуальними й сьогодні. Висвітлення ролі спільних і відмінних тенденцій у розвитку кіномистецтва США та країн Західної Європи до 1950-х рр.

4. Завдання (навчальні цілі): полягають у формуванні в студентів цілісної системи знань про один з визначальних напрямків розвитку світової культури і духовного життя 1-ї половини ХХ ст. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні ***засвоїти*** елементи науково-дослідної роботи, ***вміти*** системно й критично оцінювати головні тенденції, динаміку, події з історії кіномистецтва США та Західної Європи 1-ї половини ХХ ст., професійно аналізувати відповідні джерела, набути практичні навички роботи із науковою літературою та творами кіномистецтва, їх застосування в підтвердженні чи спростуванні існуючих концепцій культурного розвитку країн Західної Європи та Північної Америки в новітній час.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати* базові поняття мистецтва кіно та його основні види	*Лекція, семінар, самостійна робота*	*Усне опитування*	*5%*
1.2.	*Знати* передісторію та перші кроки кіномистецтва на Заході	*Лекція, семінар, самостійна робота*	*Контрольна робота*	*5%*
1.3.	*Знати* основні засади розвитку кіномистецтва Західної Європи в 1-ші десятиліття ХХ ст.	*Лекція, семінар, самостіна робота*	*Усне опитування*	*3%*
1.4.	*Знати* визначальні характеристики розвитку американського кіно в 1-ші десятиліття ХХ ст.	*Лекція, самостійна робота*	*Усне опитування*	*3%*
1.5	*Знати* причини та наслідки перетворення Голівуду на визнаний центр світового кіномистецтва	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*

1.6	*Знати* тенденції розвитку німецького кіно та їх еволюцію після приходу до влади націонал-соціалістів	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
1.7	*Знати* факти розвитку італійського кіно та об'єктивну картину його трансформації за режиму Б. Муссоліні	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
1.8	*Знати* ключові особливості розвитку французького та британського кінематографу	*Лекція, семінар*	*Контрольна робота*	*5%*
2.1.	*Вміти* аналізувати джерельну базу (мемуарну літературу, кінофільми тощо) та історіографічний матеріал	*Лекція, семінар, самостіна робота*	*Усне опитування*	*3%*
2.2	*Вміти* критично осмислювати розбіжності в оцінці базових понять кіномистецтва та його ролі в Західній та світовій культурі	*Лекція, семінар, самостіна робота*	*Усне опитування*	*3%*
2.3.	*Вміти* визначати спільне й особливе в розвитку американського та західноєвропейського кіно 1-х десятиліть XX ст.	*Лекція, семінар, самостіна робота*	*Есе*	*3%*
2.4.	*Вміти* визначати й аналізувати основні напрями розвитку кіноіндустрії США в 1920-х – поч. 1950-х рр.	*Лекція, семінар, самостіна робота*	*Усне опитування*	*3%*
2.5	*Вміти* сформулювати й аналізувати здобутки й проблеми французького кінематографу в 1920-х – поч. 1950-х рр.	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
2.6	*Вміти* тлумачити специфіку розвитку німецького кіно в 1920-х – поч. 1950-х рр., особливо в контексті його історії впродовж 1933-1945 рр.	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
2.7	*Вміти* характеризувати тенденції розвитку італійського кіно в 1920-х – поч. 1950-х рр. з окремим акцентом на політику уряду Б. Муссоліні щодо кіномистецтва	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
2.8	*Вміти* аналізувати і виокремлювати основні етапи розвитку британського в 1920-х – поч. 1950-х рр.	*Лекція, семінар*	*Усне опитування*	*3%*
2.9	*Вміти* тлумачити ключові тенденції розвитку західноєвропейського кіно	*Самостійна робота*	*Есе*	*3%*
2.10	*Вміти* узагальнювати факти впливу ІІ світової війни на кіно США та Західної Європи	*Самостійна робота*	*Усне опитування*	*3%*
2.11	*Вміти* визначати ключові особливості розвитку Західного кіно в 1-й пол. XX ст.	*Лекція, семінар*	*Залік*	*40%*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін які* ***не входять*** *до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**1.5**	**1.6**	**1.7**	**1.8**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**2.5**	**2.6**	**2.7**	**2.8**	**2.9**	**2.10**	**2.11**

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінару (під час усних опитувань); бали, отримані за самостійну роботу (за виконання есе); бали, отримані під час

змістового контролю, а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку) (а саме за письмово-усні розгорнуті відповіді на питання).

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1: РН 1.2. – 10 балів/6 балів.
2. Контрольна робота 2: РН 1.8. – 10 балів/6 балів.
3. Есе 1: РН 2.3. – 8 балів/5 балів
4. Есе 2: РН 2.9 – 8 балів/5 балів.
5. Усне опитування з теми ЗМ1: РН 1.3., 1.4.,2.1., 2.2., 2.4. – 12 балів/7 балів.
6. Усне опитування з теми ЗМ2: РН 1.5., 1.6., 1.7., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8. – 12 балів/7 балів.

- підсумкове оцінювання:

- *форма оцінювання* – залік;

- *максимальна кількість балів, які може отримати студент* – 40 балів;

вміння встановити причинно-наслідковий зв'язок в окремих подіях історії американського та західноєвропейського кіномистецтва 1-ї пол. ХХ ст., вміння з'ясувати причини, умови, простежити хід, визначити головні рушійні сили в окремих явищах кіно США та Західної Європи в 1-й пол. ХХ ст.

- *форма проведення заліку* – письмово-усна, *види завдань* – загальні питання з тематики курсу, які потребують розгорнутих відповідей;

- *мінімальний пороговий рівень залікової оцінки, за якої залік вважається складеним* – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше, ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум).

Рекомендований мінімум допуску до заліку - 36 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за модульні контрольні роботи (у формі тестів); бали, отримані за самостійну роботу (за підготовку есе); бали отримані під час усних опитувань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5; у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-10.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1			*Змістовий модуль 2*			***Залік***
30 заліковий бал (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 Балів
Семінари	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	*Семінари*	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	
12 (максимум)	8 (максимум)	10 (максимум)	12 (максимум)	8 (максимум)	10 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 12 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 12-10 балів;
- логіка викладення 3 бали;
- використання основної і додаткової літератури 3 бали;

- аналітичні міркування, вміння робити висновки 3 бали.

Таблиця переведення балів за роботу на семінарських заняттях у залікові бали.

Залікові бали	Набрана кількість балів з одного змістового модуля
12	67 – 72
11	61 – 66
10	55 – 60
9	49 – 54
8	43 – 48
7	37 – 42
6	31 – 36
5	25 – 30
4	19 – 24
3	13 – 18
2	7 – 12
1	1 – 6

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді рефератів (есе). Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів.

Критерії оцінювання рефератів:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 8-7 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми - 7-6 балів;
- питання розрите неповно - 6-5 балів;
- компілятивна робота, наявність помилок - 4-3 бали;
- розкритий лише один аспект - 2-1 бали;
- есе не зараховане - 0 балів.

Есе студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю, зокрема Есе 1 (жовтень), Есе 2 (листопад).

Теми есе з кожного змістовного модулю викладач пропонує студентам на першому занятті відповідного модулю: ЗМ1 – початок вересня; ЗМ2 – середина жовтня.

На лекційних заняттях проводяться *усне опитування студентів (або дискусія)* щодо аналізу ключових аспектів даної теми, обговорюються й критично осмислюються особливості американського та західноєвропейського кіномистецтва 1 половини XX ст. Глибоке розкриття питання, ґрунтовне пояснення і власна точка зору оцінюється в 5 бал. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час усного опитування – 12 балів.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться ***модульні контрольні роботи*** **(МК),** зокрема, Контрольна робота ЗМ1 (жовтень) і

Контрольна робота ЗМ2 (листопад).

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 10 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 10 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА (ЗАЛІК)

Залік відбувається в письмово-усній формі у вигляді двох питань з курсу за вибором викладача (перелік всіх питань, які виносяться на залік, студенти отримують не пізніше ніж за 2 тижня до його проведення) кожне з яких оцінюється від 0 до 20 балів.

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання, відображена власна позиція – **18 – 20 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання з певними фактологічними неточностями – **15 – 17 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, немає власної позиції – **12 – 14 балів;**
- неповне розкриття питання, але наявні певні знання – **9 – 11 балів;**
- питання розкрите фрагментарно, наявні фактологічні помилки – **8 – 10 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі **– 5 – 7 балів;**
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1 – 4 бали.**
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Підсумкова оцінка в балах розраховується як сума балів, отриманих студентами за змістовні модулі.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 20 балів для одержання заліку необхідно у визначені викладачем дні пройти співбесіду з пропущених семінарських занять і лекцій з тим, щоб набрати критичний мінімум і допуститися до перескладання заліку.

Рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	*18*	*18*	*24*	*60*
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	**Семінари**	**Самостійна робота**
Змістовий модуль 1. Кіномистецтво США і країн Західної Європи (Велика Британія, Італія, Франція, Німеччина, Скандинавія) у перші десятиліття XX ст. Кіноіндустрія США 1920-х – початку 1950-х рр.				
1	Вступ. **Тема 1.** Мистецтво кіно та його основні види. Передісторія та народження кіно, його перші кроки на Заході	2		6
2	**Тема 2.** Західноєвропейське кіно в перші десятиліття XX ст.	2	2	6
3	**Тема 3.** Кіно США в перші десятиліття XX ст.	2		6
4	**Тема 4.** Американська кіноіндустрія в 1920-х – 1-й половині 1940-х рр.	2	2	6
5	**Тема 5.** Кінематограф США в 2-й половині 1940-х – початку 1950-х рр.	2		6
6	*Есе 1*			
7	*Контрольна робота 1*			
Змістовий модуль 2. Кіномистецтво країн Західної Європи в 1920-х – початку 1950-х рр.				
8.	**Тема 6**. Кіно Франції в 1920-х – 1-й половині 1940-х рр.	2	2	6
9.	**Тема 7.** Кінематограф Великої Британії в 1920-х – 1-й половині 1950-х рр.	2		6
10.	**Тема 8.** Кіноіндустрія Німеччини в 1920-х – 1-й половині 1950-х рр.	2	2	6
11.	**Тема 9.** Італійський кінематограф в 1920-х – 1-й половині 1940-х рр.	2		6
12.	**Тема 10.** Французьке та італійське кіномистецтво в 2-й половині 1940-х – початку 1950-х рр.	2	2	6
13.	*Есе 2*			
14.	*Контрольна робота 2*			
	ВСЬОГО	**20**	**10**	**60**

Загальний обсяг *90 год.,* в тому числі:
Лекцій ***– 20** год.*
Семінари ***– 10** год.*
Самостійна робота ***– 60** год.*

9. Рекомендовані джерела:

У зв'язку з особливостями забезпечення курсу літературою, в процесі навчання можуть використовуватись видання, опубліковані іноземними мовами.

Основна:

1. Chaplin, Charles. My Autobiography. London: Penguin Classics, 2003.
2. Cousins, Mark. The Story of Film: A Worldwide History, New York: Thunder's Mouth press, 2006.
3. Dixon, Wheeler Winston and Gwendolyn Audrey Foster. A Short History of Film, 2nd edition. New Brunswick: Rutgers University Press, 2013.
4. Fellini, Federico. Making a Film. New York, NY: Contra Mundum Press, 2015.
5. King, Geoff. New Hollywood Cinema: An Introduction. New York: Columbia University Press, 2002.
6. Langford, Michelle. Directory of World Cinema: Germany. – London: Intellect, 2012.
7. Monroe, Marilyn. Fragments: Poems, Intimate Notes, Letters. — Farrar, Straus and Giroux, 2010.
8. Nowell-Smith, Geoffrey, ed. The Oxford History of World Cinema. Oxford University Press, 1999.
9. Parkinson, David. History of Film. New York: Thames & Hudson, 1995.
10. Sargeant, Amy. British Cinema: A Critical History. – London, 2008.

Додаткова:

1. Акройд П. Альфред Хичкок. – М., 2016.
2. Бах С. Дитрих. Жизнь и легенда. — Смоленск, 1997.
3. Базен, Андре. Жан Ренуар / Предисл. Жана Ренуара. Введ. Франсуа Трюффо. М., 1995.
4. Вейсман Ст. Чарли Чаплин: История великого комика немого кино. – М., 2010.
5. Висконти Л. Висконти о Висконти. – М., 1990.
6. Гарбо, Грета. Жизнь, рассказанная ею самой. – М., 2013.
7. Дитрих, Марлен. Азбука моей жизни. — М., 1997.
8. Карцева Е. Энциклопедия кино США. – М., 2007.
9. Кино Италии: Неореализм. – М., 1989.
10. Китон Б., Самуэлс Ч. Мой удивительный мир фарса. – М., 2002.
11. Клер Р. Кино вчера, кино сегодня. М., 1981.
12. Костанцо, Костантини. Феллини. — М., 2009.
13. Маре, Жан. Жизнь актера. – М., 2001.
14. Монкорже-Габен, Флоранс. Жан Габен — не худший из отцов: воспоминания. — М., 2007.
15. Мусский И.А. Сто великих зарубежных фильмов. – М., 2008.
16. Надеждин Н. Я. Лени Рифеншталь: отлученная от судьбы. М., 2009.
17. Паркинсон Д. Кино. – М., 1996.
18. Пассек Ж. – Л. Словарь французского кино. – Минск, 1998.
19. Ренуар Ж. Моя жизнь и мои фильмы. – М., 1981.
20. Садуль Ж. История киноискусства: От его зарождения до наших дней. – М., 1957.